

Katsaus Onnin vuoteen 2021

Onni Nurmen Säätiön avustuksella toteutettavien toimintojen ja palveluiden tavoite on tukea ikääntyneiden pukkilalaisten kotona asumista huomioiden toimintakyvyn ja hyvinvoinnin eri ulottuvuudet. Säätiön avustuksella Pukkilan kunta voi toteuttaa sellaista toimintaa ja palveluja ikääntyneille kuntalaisille, mitä ei julkisissa palveluissa ole yleisesti ottaen mahdollista toteuttaa. Testamentin hengen mukaan *“virkistys”* on keskeinen toimintaa ohjaava ajatus, mutta myös *“tarpeenmukainen”* eli hyvinvoinnin tarpeista käsin lähtevä ajattelu ohjaa ikääntyneiden toiminnan sekä palvelujen suunnittelua ja toteutusta.

Säätiön avustuksella toteutettavaa toimintaa ja palveluja ei voida nähdä lakisääteisten vanhuspalvelujen jatkeena tai paikkaajana, vaan sillä on oma muuta palvelukokonaisuutta täydentävä asemansa. Nykyinen avustuksen käyttötapa on vuodelta 2007 peräisin olevasta toimeksiannosta, mihin pukkilalaiset ikääntyneet ovat saaneet esittää toiveensa. Pukkilan vanhus- ja vammaisneuvostossa on Onnin ikääntyneiden toiminnan käyttäjäedustus. Tämän foorumin tarkoitus on mahdollistaa ikääntyneiden kuuleminen ja tiedon välittäminen toiminnan kehittämiseksi asiakaslähtöisesti. Onnin toimintaa on kehitetty ja suunnattu myös kaikille yli 65-vuotiaille postitetulla hyvinvointikyselyllä. Lisäksi senioripalveluissa toteutetaan pienempiä asiakaskyselyjä aika ajoin ja toimintaa pyritään suunnittelemaan yhdessä ikääntyneiden kanssa.

Onni Nurmen Säätiön avustuksella toteutettava ikääntyneiden toiminta jakaantuu kolmeen kokonaisuuteen; Hyvinvointikeskus Onnin ikääntyneiden toimintaan, ostopalveluihin (kotisiivouspalvelut, asiointi- ja kuljetuspalvelut) ja työntekijöiden palkkauskuluihin.

Ikääntyneiden ryhmätoiminta ja tapahtumat

Senioripalvelujen toiminnan tavoitteena on ikääntyneiden pukkilalaisten kotona asumisen ja hyvinvoinnin tukeminen monipuolisen toiminnan ja palvelujen avulla. Toiminnan painopisteenä oli ikääntyneiden oman toimijuuden ja aktiivisuuden vahvistaminen. Senioripalvelut tarjosivat mahdollisuuksia fyysisen kunnon, henkisen vireyden ja sosiaalisten suhteiden ylläpitämiseen toteuttamalla sosiokulttuurista ryhmätoimintaa, vesi- ja saliliikuntaryhmiä sekä teema- ja kulttuuritapahtumia pääsääntöisesti Hyvinvointikeskus Onnissa. Jalkautuvaa seniorityötä jatkettiin edelleen vuonna 2021.

Toiminnan suunnittelussa huomioitiin senioreiden suuri ikäjakauma ja pyrittiin tavoittamaan myös heidät, jotka eivät palveluja ole aiemmin käyttäneet. Sitovana tavoitteena oli toteuttaa hyvinvointiryhmä nuoremmille senioreille. Syksyllä 2021 65-68 –vuotiaille toteutettiin hyvinvointiryhmä, joka suunniteltiin vuonna 2019 hyvinvointikyselyssä ilmenneiden senioreiden toiveiden pohjalta. Ryhmä toteutui viisi kertaa ja siihen osallistui yhdeksän 65-68 –vuotiasta pukkilalaista.

Hyvinvointikeskus Onnissa tarjottiin mahdollisuuksia erilaiseen järjestettyyn ja omaehtoiseen toimintaan kotona asuville yli 65-vuotiaille kaikkiaan 825 (397/2020) kertaa ja asiakaskäyntejä näissä oli noin 3596 (4002/2020). Koko kevätkausi elettiin koronaepidemian vuoksi poikkeusaikaa, jolloin toimintaa Onnin sisätiloissa ei voitu järjestää. Onninpäivän konsertti korvattiin kotiin postitettavilla Pukkila-seinäkalentereilla. Kevään aikana, viikosta 4 alkaen, toteutimme toimintaa ulkotiloissa. Järjestimme viikoittain erilaista ohjelmaa, mm. sauvakävelyä, tuolijumppaa, mölkkyä, betanqueta, makkaranpaistamista yhdessä nuotiolla ja keppijumppaa. Juhlistimme vappua järjestämällä Onnintorilla Simaa, munkkia ja vappufiilistä -tapahtuman, joka keräsi paikalle yhteensä 45 senioria. Ulkotoiminta jatkui elokuun puoliväliin asti lyhyttä lomataukoa lukuun ottamatta.

Koko kevään ajan pidimme säännöllisesti yhteyttä ryhmätoimintoihimme osallistuneisiin senioreihin. Postitimme myös kaksi kertaa kevään aikana tiedotteita senioreita koskevista senioripalveluiden ajankohtaisista asioista. Touko-kesäkuussa senioripalveluiden työntekijät osallistuivat kuntavaalien ennakoäänestykseen vaalitoimitsijoina.

PUKKILA

Kesä-heinäkuussa toteutui yhteisömuusikko-opiskelijan musiikkiryhmä. Ryhmä kokoontui ulkotiloissa 4 kertaa. Kesäkuussa pääsimme aloittamaan myös Onninkahvit Onnintorilla yhteistyössä senioripalveluiden vapaaehtoisten kanssa. Perinteiset Jussinjuhlat toteutuivat 22.6. Onnintorilla ja keräsivät paikalle 130 henkilöä. Tapahtumassa esiintyi Kaartin varusmiessoittokunta ja paikalla oli myös Pikku-Eetun kahvilavaunu.

Toiminta Onnin sisätiloissa päästiin aloittamaan elokuun lopussa, viikolla 34. Säännöllinen viikko-toiminta sisälsi Onni-päivät tiistaisin ja torstaisin, käsityökerhon, pelikerhon, Onninkahvit, ulkotuolijumpan, sauvakävelyn, lauluryhmän sekä Pukkilan seurakunnan hartauksia. Tarjolla oli viikoittain myös seitsemän kuntosalivuoroa ja viisi vesiliikuntaryhmää. Myös avoimia uintivuoroja tarjottiin kolme kertaa viikossa. Altaalla otettiin syksyllä käyttöön Hydrohex virtuaalivesijumpasovellus, joka mahdollisti itsenäisen vesijumpan myös avoimilla uintivuoroilla.

Syksyn aikana toteutettiin Onnin kahvion tilassa kolme konserttia. Myös elokuvia järjestettiin niin Onnin kävijöille kuin Onninkotien asukkaille omina näytöksinään. Järjestimme myös kirjailijaesittelyn sekä muistikahvilan. Matalankynnyksen digitukea tarjottiin koko syksyn ajan. Ohjaus tapahtui Onnissa ja opastajina toimivat niin kunnan tiedottaja kuin senioripalveluiden työntekijät. Myös Mäntsälän kansalaisopisto tarjosi Onnissa tietotekniikan yksilöopastusta ja digikurssia. Digikurssi ei toteutunut vähäisen kiinnostuksen vuoksi.

Vanhustenviikkoa vietimme teemalla ”Luonto antaa voimaa”. Järjestimme Teikarinmäen urheilukentällä leikkimielisen Hullunkurinen seitsenottelu -ulkoilutapahtuman, johon osallistui 30 senioria. Vanhustenviikolla järjestettiin myös Elämän värejä –konsertti sekä Järven tarina –elokuva Onnissa. Joulukuussa vietimme senioreiden iloisia pikkujouluja Onninkahviossa. Toiminta jatkui koko syksyn ajan muuttuvien koronarajoitusten mukaisesti ohjeita ja rajoituksia noudattaen. Rajoitukset ja koronatilanteen aiheuttama epävarmuus vaikuttivat koko syksyn ajan Onnin kävijämääriin.

Senioripalvelujen toimintamuodot kohdentuivat vuoden 2021 aikana kotona asuvien ikääntyneiden lisäksi myös Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän Onninkotien asukkaille. Onnin vapaaehtoisten kokoontumisia toteutui kolme kertaa.

Ostopalvelut

Ikääntyneiden asiointi- ja palvelukuljetusta ajettiin kahtena päivänä viikossa Pukkilan alueella (ti ja to klo 8.30 – 14.30). Mäntsälään suuntautuvia asiointikyytejä lisättiin kysynnän ja senioreiden toiveiden mukaisesti. Aiemmin Mäntsälään ajettiin asiointikyyti kerran kuukaudessa, vuoden 2021 alusta alkaen kyyti toteutui joka toinen keskiviikko. Senioripalvelut tarjosivat koko vuoden ajan kasvomaskit kyytiläisille maksutta. Koko vuoden aikana asiointitaksissa ajettiin 1277 (870/2020) kyytiä eli yhdensuuntaista matkaa. Kyydin hinta yli 65-vuotiaille kuntalaisille oli 1 €/suunta. Mäntsälään suuntautuvan asiointikyydin hinta oli 2,5 €/suunta. Mäntsälän kyydissä oli vuoden aikana 213 (94/2020) matkustajaa. Joulukuussa toteutettiin palautekysely asiakkaille asiointitaksin toiminnasta. Asiointi- ja palvelukuljetuksen palveluntuottajana toimi Kuljetus Högström.

Kotisiivous- ja kotiapupalvelua järjestettiin 228 (257/2020) kertaa, yhteensä noin 411 (533/2020) tuntia. Asiakashinta oli 7,50 €/tunti. Tuloraja palvelun saamiseksi oli 1 200 €/kk (yhden hengen talous) ja 2 400 €/kk (kahden hengen talous). Kaksi ensimmäistä siivoustuntia tarjottiin kaikille maksutta. Kotisiivouspalveluun oikeutettuja olivat pääsääntöisesti yli 75-vuotiaat pukkilalaiset, joiden sosiaalinen tai hoidollinen tilanne edellytti kotona selviytymisen tueksi siivousapua. Kotisiivouspalvelun asiakkaiden määrä oli vuonna 2021 keskimäärin 12 kotitaloutta. Huhtikuussa toteutettiin puhelimitse palautekysely siivouspalvelun asiakkaille. Palveluntuottajana vuoden 2021 alusta alkaen toimi Kotisiivous Kilpeläinen.

Jalkautuva työ

Vuoden 2020 lopussa jalkautuvaa seniorityötä päätettiin jatkaa määräaikaisena 80 % työajalla vuoden 2021 loppuun. Työnkuva sisälsi mm. Onni-toimintapäivien suunnittelun ja toteuttamisen

yhdessä senioritoiminnan ohjaajan kanssa. Jalkautuvan työntekijän tavoitteena oli edelleen jatkaa ikääntyneiden oman toiminnan aktiivisuuden vahvistamista sekä vähentää yksinäisyyden tunnetta ja fyysisen kunnon heikkenemistä. Asiakaskohtaamisissa annettiin monipuolisesti tietoa ikäihmisten palveluista sekä innostettiin asiakkaita tutustumaan hyvinvointikeskus Onnin monipuolisiin toimintoihin.

Alkuvuodesta, koronapandemian jatkuessa, normaalia Onnin ryhmätoimintaa ei pystytty käynnistämään. Jalkautuvan työntekijän toimenkuva jatkui senioripalveluiden toiminnan järjestäjänä yhdessä senioritoiminnan ohjaajan kanssa. Kevään aikana, 25 viikon ajan, ulkotiloissa järjestettiin erilaisia pop up -tapahtumia. Tapahtumien suunnittelu, mainosten tekeminen, tiedottaminen ja toteuttaminen olivat osa jalkautuvan seniorityöntekijän työtä.

Helmikuussa jalkautuva seniorityöntekijä otti puhelimitse yhteyttä yli 80-vuotiaisiin kuntalaisiin tiedustellakseen, olivatko he saaneet varattua koronarokotusajan Orimattilan terveysasemalle ja oliko heillä mahdollista saada kyyti rokotuspaikalle. Kaikki yhteydenottoon vastanneet, ja he jotka olivat halukkaita ottamaan rokotteen, olivat jo saaneet rokotteen tai saaneet varattua ajan rokotukseen. Myös kyyti Orimattilaan oli saatu järjestymään.

Myös Onninkotien asukkaiden virkistys-/asukaskokoukset olivat pitkään tauolla PHHYKY:n koronarajoitusten takia. Kesäkuun alussa, heti PHHYKY:n rajoitusten hellitettyä, jalkautuva työntekijä pääsi aloittamaan Onninkotien asukkaiden virkistyshetket ulkotiloissa. Ulkovirkistyshetkiä järjestettiin kolme kertaa. Syyskaudella virkistyshetket jatkuivat sisätiloissa. Onninkotien asukkaille järjestettiin myös yksityiselokuvanäytöksiä syksyn aikana kolme kertaa.

Fyysiset kotikäynnit olivat tauolla koko kevään ajan koronatartuntalukemien ollessa Pukkilassa korkealla. Yhteydenotot, neuvonta ja virkistyshetket toteutettiin puhelimitse. Kesän aikana, koronapandemian helpotettua, jatkettiin taas kotikäyntejä ikäihmisten saatua ensimmäiset ja osan heistä jo toisetkin koronarokotukset. Kotikäyntejä toteutettiin kesä - syyskauden aikana 19.

Muu toiminta

Pajatien Käspaikka toimi avoimena kädentaitojen harrastuspaikkana ikääntyneille. Viikoittaisia kokoontumisia oli 16 (21/2020) kertaa ja käyntejä niissä oli yhteensä 52 (107/2020). Lisäksi oli 16 yksittäistä kävijää.

Henkilöstö, yhteistyö ja verkostot

Senioritoiminnan ohjaaja koordinoi senioripalvelujen kokonaisuutta suunnitellen ja toteuttaen toimintaa yhteistyössä jalkautuvan seniorityöntekijän kanssa. Senioritoiminnan ohjaaja toimi vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä. Jalkautuva seniorityöntekijä työskenteli senioripalveluissa koko vuoden ajan. Vakituinen senioritoiminnan ohjaaja palasi opintovapaalta heinäkuussa ja aloitti työskentelyn lokakuussa. Liikunnanohjaajan työstä 50 % oli senioriliikunnan ohjausta ja suunnittelua.

Ikääntyneiden toimintaa toteutettiin yhteistyössä useiden eri toimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa. Yhteistyökumppaneina olivat Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä, Mäntsälän kansalaisopisto, Porvoonseudun musiikkiopisto, Pukkilan seurakunta, kunnan muut palvelualat ja paikalliset yhdistykset. Vanhus- ja vammaisneuvosto osallistui toiminnan ja palvelujen kehittämiseen sekä toimi ikääntyneiden pukkilalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi.

Seni- ja kulttuuripalvelut oli yhdessä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän Onninkotien kanssa mukana kolmentoista kunnan muodostamassa kulttuurisen seni- ja vanhustyön valtakunnallisessa Aili-verkostossa. Verkosto toimi alustana kulttuurisen vanhustyön kehittämiseksi sekä hyvien käytäntöjen ja toimintamallien leviämiseksi.

Muu toiminta Hyvinvointikeskus Onnissa

Vuonna 2021 Hyvinvointikeskus Onni oli Pukkilan ja naapurikuntien asukkaille vapaa-ajan aktiviteettien kannalta tärkeä paikka. Useat ohjatut ja omaehtoiset vapaa-aika- ja harrastusmahdollisuudet tukivat kuntalaisten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Koronapandemia vaikutti edelleen vuonna 2021 toiminnan järjestämiseen ja asiakasmääriin mm. kokoontumisrajoitusten ja tilojen sulkemisen kautta.

Onnin toiminnassa tarjottiin vuoden 2021 aikana noin 1408 (1142) vapaa-ajan kokoontumis- ja harrastuskertaa, joissa kirjattiin 6663 (8436) asiakaskäyntiä. Allasosastolla järjestettiin Pukkilan kunnan liikuntapalveluiden, järjestöjen, Mäntsälän kansalaisopiston sekä Mäntsälän ja Myrskylän kunnan voimin ryhmämuotoista vesiliikuntaa kaikkiaan 497 (422) kertaa, joissa tilastoitiin 3309 (4384) käyntiä. Kuntosalivuoroja tarjottiin 614 (524), joissa käytiin 1102 (1266) kertaa. Tilastoitujen kokoontumisten ja käyntien lisäksi Onnin tiloja käytettiin yksilökuntoutukseen, erilaisiin tapaamisiin, kokouksiin ja koulutuksiin.

Pukkilassa 25.2.2022

Sanna Saarenkoski
hyvinvointipäällikkö

Maiju Suominen
senioritoiminnan ohjaaja

HYVINVOINTIKESKUS ONNIN TOIMINNAN TILASTOT 2021

ONNIN TOIMINTA 2021 (2020)	Kokoontumiskerrat	Käyntimäärät
Allasosasto		
Pukkilan liikuntapalvelut	194 (298)	1925 (2507)
Mäntsälän kansalaisopisto	36 (19)	288 (538)
Myrskylän kunta	28 (22)	293 (563)
Senioreiden vesiliikunta	239 (83)	803 (776)
Yhteensä	497 (422)	3309 (4384)
Kuntosali		
Pukkilan liikuntapalvelut ja järjestöt	319 (388)	513 (626)
Senioreiden saliliikunta	295 (136)	589 (640)
Yhteensä	614 (524)	1102 (1266)
Muut ryhmät		
Mäntsälän kansalaisopisto (sis. tapahtumat)	6 (18)	48 (200)
Senioripalvelut, ryhmät	263(146)	1665(1530)
Senioripalvelut, tapahtumat	28 (32)	539(1056)
Yhteensä	297 (196)	2252 (2786)
KOKO TOIMINTA YHTEENSÄ	1408 (1142)	6663 (8436)

Kotisiivouspalvelu/Asiakaskäynnit ja siivoustunnit 2008–21

Vuosi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Asiakaskäynnit	210	193	178	223	244	237	193	235	260	223	281	243	257	228
Siivoustunnit	337	330	316	440	456	505	398	358	344,5	350	422	355,25	533	410,5
Asiakasmäärä	19	18	13	17		17	16	15	16	18	16	16	16	12

Asiointi- ja palvelukuljetuksen kyydit 2008–21

Kuukausi/vuosi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kyytejä yhteensä	1095	1301	1097	1080	1044	1314	1578	1738	1445	1470	1563	1676	964	1490

Onnin toiminnan kokoomataulukko 2008 – 2021

Kuntalaisten omaehtoista terveyttä ja hyvinvointia edistävä toiminta
(toiminnan järjestäjinä mm. kunta, järjestöt, MKO)

	KOKO TOIMINTA		SENIORIPALVELUT / yli 65 v.	
	kokoontumiskerrat	asiakaskäynnit	kokoontumiskerrat	asiakaskäynnit
2008	1066	10 277	396	4884
2009	1061	11 219	432	6054
2010	1097	11 437	512	6925
2011	1182	12 482	572	7738
2012	1458	14 339	615	7290
2013	1411	15 701	586	8337
2014	1359	16 415	437	7399
2015	1468	16 039	520	7660
2016	1553	14 504	481	6763
2017	1678	15 961	622	7429
2018	667	8421	436	6598
2019	1577	14367	563	7502
2020	1142	8136	397	4002
2021	1408	6663	825	3596